

Euroopa Regioonide Komitee arvamus teemal „Toidutarneahela riskihindamine“

(2018/C 461/19)

Pearaportöör: Miloslav REPASKÝ (SK/EA), Prešovi maakonnavalikogude liige**Viitedokument:** Toidutarneahela riskihindamine

COM(2018) 179 final

I. MUUDATUSETTEPANEKUD

Muudatusettepanek 1

Määruse ettepaneku põhjendus 4

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Seepärast on vaja kogu riskianalüüsi jooksul tagada terviklik ja pidev riskiteavitusprotsess ning kaasata sellesse liidu ja riikliku tasandi riskihindajad ja riskijuhid. Seda protsessi peaks ühitama avatud dialoogiga kõigi huvitatud isikute vahel, et tagada riskianalüüsiprotsessi sisemine sidusus ja järjepidevus.	Seepärast on vaja kogu riskianalüüsi jooksul tagada terviklik ja pidev riskiteavitusprotsess ning kaasata sellesse liidu ja riikliku tasandi riskihindajad ja riskijuhid. Seda protsessi peaks ühitama avatud dialoogiga kõigi huvitatud isikute, sh tarbijate ja tarbijaorganisatsioonide vahel, et tagada avalike huvide domineerimine , riskianalüüsiprotsessi sisemine sidusus ja järjepidevus.

Muudatusettepanek 2

Määruse ettepaneku põhjendus 8

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
(8) Üldkavas tuleks määratleda kesksed tegurid, mida tuleb arvesse võtta riskiteavitustegevuse kavandamisel, näiteks erinevad riskitasemed, riski laad ja selle võimalik mõju rahvatervisele, see, keda ja mida risk otseselt või kaudselt mõjutab, riskikokkupuute piirnormid, riskikontrolli suutlikkus ja muud riskitaju mõjutavad tegurid, sealhulgas erakorralisuse tase ja kohaldatav õigusraamistik ning asjakohane turukontekst. Samuti tuleks üldkavas määratleda töövahendid ja kanalid, mida tuleb kasutada, ning kehtestada asjakohased mehhanismid, millega tagada sidus riskiteavitus.	(8) Üldkavas tuleks määratleda kesksed tegurid, mida tuleb arvesse võtta riskiteavitustegevuse kavandamisel, näiteks erinevad riskitasemed, riski laad ja selle võimalik mõju rahvatervisele, see, keda ja mida risk otseselt või kaudselt mõjutab, riskikokkupuute piirnormid, riskikontrolli suutlikkus ja muud riskitaju mõjutavad tegurid, sealhulgas erakorralisuse tase, riski hindamisel kindlakstehtud ebakindlus , kohaldatav õigusraamistik ning asjakohane turukontekst. Samuti tuleks üldkavas määratleda töövahendid ja kanalid, mida tuleb kasutada, ning kehtestada asjakohased mehhanismid, millega tagada sidus riskiteavitus kõigil valitsemistasanditel, sh kohalike ja piirkondlike omavalitsuste tasandil .

Motivatsioon

Märkimisväärse osa ELi õigusaktidest rakendavad ellu kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused, ning seetõttu on oluline, et kõnealused ametiasutused oleksid asjakohaselt kaasatud teabevahetusstrateegia rakendamisse ning selleks, et tagada strateegia sidusus.

Muudatusettepanek 3

Määruse (EÜ) nr 178/2002 uus artikkel 8a

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Riskiteavituse eesmärgid	Riskiteavituse eesmärgid
Riskiteavituse eesmärgid, võttes samas arvesse riskihindajate ja riskijuhtide vastavaid rolle, on järgmised:	Riskiteavituse eesmärgid, võttes samas arvesse riskihindajate ja riskijuhtide vastavaid rolle, on järgmised:
a) edendada teadlikkust käsitletavate eriprobleemide suhtes ja nende mõistmist kogu riskianalüüsiprotsessi jooksul;	a) edendada teadlikkust käsitletavate eriprobleemide suhtes ja nende mõistmist kogu riskianalüüsiprotsessi jooksul;
b) edendada riskijuhtimisalaste soovitude sõnastamisel järjepidevust ja läbipaistvust;	b) edendada riskijuhtimisalaste soovitude sõnastamisel loodus-, inimtervise, looma- ja keskkonnakaitse kõrget taset ning järjepidevust ja läbipaistvust;
c) tagada usaldusväärne alus riskijuhtimisotsuste mõistmiseks;	c) tagada usaldusväärne alus riskijuhtimisotsuste mõistmiseks;
d) edendada üldsuse arusaama riskianalüüsiprotsessist nii, et suureneks usaldus selle tulemuste suhtes;	d) edendada üldsuse arusaama riskianalüüsiprotsessist nii, et suureneks usaldus selle tulemuste suhtes;
e) edendada kõigi huvitatud isikute asjakohast kaasamist ning	e) tagada, et mõistetakse üldsuse teadlikkust mõistetest „oht“ ja „risk“ ning et eri kompromisse riskide ja kasu vahel aktsepteeritakse;
f) tagada asjakohane teabevahetus huvitatud isikutega toidutarneahelaga seotud riskide kohta.	f) edendada kõigi huvitatud isikute asjakohast kaasamist, nendevahelist suhtlemist ja vastastikust austust ning
	g) tagada asjakohane teabevahetus huvitatud isikutega toidutarneahelaga seotud riskide kohta.

Motivatsioon

Arvestades eri lähenemisviise, kuidas mõistetakse mõisteid „oht“ ja „risk“ liikmesriikides, ja sellega seotud arutelu poliitikakujundajate, teadlaste, reguleerivate asutuste ja tööstus vahel, tasub rõhutada, kui oluline on suurendada üldsuse teadlikkust kõnealustest mõistetest ja tagada, et üldsus mõistab ja aktsepteerib kompromisse riskide ja kasu vahel.

Muudatusettepanek 4

Määruse (EÜ) nr 178/2002 uus artikkel 8c

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Riskiteavituse üldkava</p> <p>1. Komisjonil on tihedas koostöös ameti ja liikmesriikidega ning pärast asjakohaseid avalikke konsultatsioone õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte vastavalt artiklile 57a, millega kehtestatakse toidutarneahelaga seotud küsimusi käsitleva riskiteavituse üldkava, võttes arvesse asjakohaseid eesmärgesid ning üldpõhimõtteid, mis on sätestatud artiklites 8a ja 8b.</p> <p>2. Riskiteavituse üldkavaga edendatakse riskiteavituse integreeritud raamistikku, mida nii riskihindajad kui ka riskijuhid järgivad sidusalt ja süstemaatilisel nii liidu kui ka riigi tasandil. Selle kavaga:</p> <p>a) määratakse kesksed tegurid, mida tuleb arvesse võtta, kui kaalutakse vajalike riskiteavitusmeetmete tüüpi ja taset;</p> <p>b) määratakse asjakohased riskiteavituse põhivahendid ja -kanalid, võttes arvesse asjaomaste sihtrühmade vajadusi;</p> <p>c) luuakse asjakohased mehhanismid, et suurendada riskiteavituse sidusust riskihindajate ja riskijuhtide seas ning tagada avatud dialoog kõigi huvitatud isikute vahel.</p> <p>3. Komisjon võtab riskiteavituse üldkava vastu [kaks aastat alates käesoleva määruse kohaldamise algusest] ning ajakohastab seda, võttes arvesse tehnika ja teaduse arengut ning saadud kogemusi.;</p>	<p>Riskiteavituse üldkava</p> <p>1. Komisjonil on tihedas koostöös ameti ja liikmesriikidega ning pärast asjakohaseid avalikke konsultatsioone õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte vastavalt artiklile 57a, millega kehtestatakse toidutarneahelaga seotud küsimusi käsitleva riskiteavituse üldkava, võttes arvesse asjakohaseid eesmärgesid ning üldpõhimõtteid, mis on sätestatud artiklites 8a ja 8b.</p> <p>2. Riskiteavituse üldkavaga edendatakse riskiteavituse integreeritud raamistikku, mida nii riskihindajad kui ka riskijuhid järgivad sidusalt ja süstemaatilisel liidu, riigi, piirkondlikul ja kohalikul tasandil. Selle kavaga:</p> <p>a) määratakse kesksed tegurid, mida tuleb arvesse võtta, kui kaalutakse vajalike riskiteavitusmeetmete tüüpi ja taset;</p> <p>b) määratakse asjakohased riskiteavituse põhivahendid ja -kanalid, võttes arvesse asjaomaste sihtrühmade vajadusi;</p> <p>c) luuakse asjakohased mehhanismid, et suurendada riskiteavituse sidusust riskihindajate ja riskijuhtide seas ning tagada avatud dialoog kõigi huvitatud isikute vahel.</p> <p>3. Komisjon võtab riskiteavituse üldkava vastu [kaks aastat alates käesoleva määruse kohaldamise algusest] ning ajakohastab seda, võttes arvesse tehnika ja teaduse arengut ning saadud kogemusi.;</p>

Motivatsioon

Sama mis muudatusettepaneku 1 puhul.

Muudatusettepanek 5

Artikli 39 lõike 2 punkt 1

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p data-bbox="416 387 539 416">„Artikkel 39</p> <p data-bbox="379 472 576 501">Konfidentsiaalsus</p> <p data-bbox="177 562 220 591">[...]</p> <p data-bbox="177 647 783 757">1) teadusväljunditaotluse eseme valmistamiseks või tootmiseks kasutatud meetod ning muud selle meetodiga seotud tehnilised ja tööstuslikud spetsifikatsioonid, sealhulgas teaduslik arvamus;</p> <p data-bbox="177 875 220 904">[...]</p>	<p data-bbox="1050 387 1173 416">„Artikkel 39</p> <p data-bbox="1013 472 1209 501">Konfidentsiaalsus</p> <p data-bbox="810 562 853 591">[...]</p> <p data-bbox="810 647 1417 813">1) teadusväljunditaotluse eseme valmistamiseks või tootmiseks kasutatud meetod ning muud selle meetodiga seotud tehnilised ja tööstuslikud spetsifikatsioonid, sealhulgas teaduslik arvamus, eeldusel, et taotleja suudab tõestada, et nimetatud meetodil ei ole tervist ja keskkonda kahjustavat mõju;</p> <p data-bbox="810 875 853 904">[...]</p>

Motivatsioon

Muudatusettepaneku eesmärk on pöörata rohkem tähelepanu tervise- ja keskkonnakaitsele.

Muudatusettepanek 6

Artikli 39 lõike 4 punkt b

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p data-bbox="416 1361 539 1391">„Artikkel 39</p> <p data-bbox="379 1447 576 1476">Konfidentsiaalsus</p> <p data-bbox="177 1536 220 1565">[...]</p> <p data-bbox="177 1621 783 1682">4. Olenemata lõigetest 2 ja 3, avalikustatakse siiski järgmine teave:</p> <p data-bbox="177 1738 220 1767">[...]</p> <p data-bbox="177 1823 783 1906">b) teave, mis on osa teadusväljundi järeldustest, sealhulgas ameti teaduslikud arvamus, ja mis on seotud eeldatava tervisemõjuga.“;</p>	<p data-bbox="1050 1361 1173 1391">„Artikkel 39</p> <p data-bbox="1013 1447 1209 1476">Konfidentsiaalsus</p> <p data-bbox="810 1536 853 1565">[...]</p> <p data-bbox="810 1621 1417 1682">4. Olenemata lõigetest 2 ja 3, avalikustatakse siiski järgmine teave:</p> <p data-bbox="810 1738 853 1767">[...]</p> <p data-bbox="810 1823 1417 1928">b) teave, mis on osa teadusväljundi järeldustest, sealhulgas ameti teaduslikud arvamus, ja mis on seotud võimaliku mõjuga inimeste või loomade tervisele või keskkonnale.“;</p>

Motivatsioon

Muudatusettepaneku eesmärk on pöörata rohkem tähelepanu tervise- ja keskkonnakaitsele.

II. POLIITILISED SOOVITUSED

EUROOPA REGIOONIDE KOMITEE

Taustteave

1. tervitab komisjoni algatust, mille eesmärk on suurendada ELi toidutarneahela riskihindamise läbipaistvust ja kestlikkust, sammuna õiges suunas, milles selgitatakse läbipaistvuse eeskirju, eelkõige seoses teadusuuringutega, mida Euroopa Toiduohutusamet (EFSA) kasutab riski hindamisel, parandatakse EFSA juhtimist, tugevdatakse teaduskoostööd liikmesriikide ja EFSA vahel ja nende osalemist EFSA teadustöös ning arendatakse terviklikku ja tõhusat strateegiat riskidest teavitamise vallas;
2. leiab, et kõnealune algatus on samm õiges suunas, kuid endiselt on kahtlusi, kas kavandatud muudatused võimaldavad nende uuringute ja andmete sõltumatut teaduslikku kontrolli, mida kasutatakse reguleeritud toodete ja ainete riskihindamisel, arvestades andmekaitse ja konfidentsiaalsusnõuete praegust õigusraamistikku;
3. märgib, et kõnealune õigusakti ettepanek vastab komisjoni teostatud toidualaseid õigusnorme käsitleva määruse (EÜ) nr 178/2002⁽¹⁾ toimivuskontrolli järeldestele ja Euroopa kodanikualgatusel „Keelustada glüfosaat ning kaitsta inimesi ja keskkonda toksiliste pestitsiidide eest“ ning et ettepanekuga muudetakse mitut sektoripõhist õigusakti;
4. juhib tähelepanu sellele, et määruse (EÜ) nr 178/2002 toimivuskontrollist selgus, et inimesed nõuavad läbipaistvamat riskihindamismenetlust toidualaste õigusnormide valdkonnas ja senisest läbipaistvamat riskihindamisel põhinevat otsustamisprotsessi. Toimivuskontrolli järeldestes tehti kindlaks ka muud valdkonnad, kus on vaja muutusi, täpsemalt öeldes EFSA juhtimine (negatiivsed signaalid ameti suutlikkuse kohta säilitada kõrge kvaliteeditase ja teaduslike uuringute sõltumatus ning vajaduse kohta tugevdada koostööd kõigi liikmesriikidega), ning riskiteavituse puudulikkus üldisemalt;
5. juhib tähelepanu sellele, et ELi tasandil viib riskihindamist läbi EFSA, mis loodi üldisi toidualaseid õigusnorme käsitleva määrusega. EFSA on sõltumatu teaduslik organ, kes vastutab eksperthinnangute koostamise eest ELi toiduainete ja loomasööda ohutusega seotud aspektide kohta komisjoni, liikmesriikide ja Euroopa Parlamendiga taotlusel ning omal algatusel. Riskihindamine toimub eraldi riskijuhtimisest, mille eest vastutab suurel määral Euroopa Komisjon;

ELi riskihindamise protsessi läbipaistvus, sõltumatus ja usaldusväärsus

6. rõhutab, et kodanikud ja muud sidusrühmad on väljendanud muret selliste tööstuse esitatud uuringute ja andmete läbipaistvuse ja sõltumatuse pärast, mida EFSA kasutab riskide hindamisel seoses reguleeritud toodete või ainete lubade andmise menetlustega;
7. kinnitab, et komisjoni ettepanekus järgitakse subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtet;
8. märgib, et praegune lubade andmise protsess põhineb sellel, et taotleja (tööstus) tellib otse taotlemistoimikute jaoks vajalikud uuringud. Kõnealune kontseptsioon tugineb ideele, et avaliku sektori raha ei tuleks kasutada selliste uuringute tellimiseks, mis lõppkokkuvõttes aitavad tööstusel tooteid turule lasta;
9. juhib tähelepanu asjaolule, et eespool nimetatu tulemusena on riskihindamisel kasutatud uuringute ja nende sisu intellektuaalomandi õigused tööstusel, mis tähendab, et sõltumatu teaduslik analüüs ei pruugi olla võimalik, arvestades määruse üldisi toidualaseid õigusnorme käsitleva määruse artikli 38 uut lõiget 1a, milles sedastatakse, et „[I]õike 1 punktis c märgitud teabe avalikustamist ei käsitata otsese ega kaudse loana ega litsentsina asjaomaste andmete ja teabe ning nende sisu kasutamiseks, reprodutseerimiseks või muul moel kasutamiseks“;
10. märgib, et kui sõltumatutel teadlastel ei ole võimalik oma järeldusi avaldada, puuduvad nende jaoks stiimulid kontrollida EFSA riskihindamisel kasutatud uuringu tulemusi;

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuar 2002. aasta määrus (EÜ) nr 178/2002, millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused.

11. märgib, et kui sõltumatud teadlased peavad saama kontrollida analüüsi kehtivust ning reprodutseerida uuringu tulemusi või teha täiendavaid avastusi, on oluline võimaldada neile juurdepääsu mitte üksnes andmetele, vaid ka tulemuste saamiseks kasutatud tarkvarale. Seepärast oleks väga kasulik selgitada komisjoni ja EFSA seisukohta juurdepääsu kohta spondeeritud uuringute koostamisel kasutatud patenteeritud tarkvarale, pidades silmas ka EFSA välja kuulutatud eesmärki muuta ameti teadustulemused korratavaks;

12. märgib samuti, et kogemused on näidanud, et üldsuse juurdepääsu teabele ja andmetele, mis võimaldaks kontrollida aine ohutuse hindamise õigsust, ei pruugi olla lihtne saada ja see võib hõlmata ELi kohtute sekkumist⁽²⁾;

13. märgib sellega seoses, et määruse nr 1049/2001 artikliga 12 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele võimaldatakse ja julgustatakse ennetavat avaldamist. Komitee on seisukohal, et ELi eeskirju, mis käsitlevad üldsuse juurdepääsu teabele, peaksid sidusalt kohaldama kõik ELi nõuandvad teadusasutused ning nende lähenemine ennetavale avalikustamisele peaks olema ühtne, et tagada prognoositavus;

14. märgib sellega seoses, et Euroopa Raviamet avaldas 2016. aastal oma poliitika raames (artikkel 0070) avaliku kontrolli ja uute teadmiste rakendamise võimaldamiseks tulevastes teadusuuringutes rahvatervise huvides⁽³⁾ juhenddokumendi ameti ennetava avaldamise poliitika kohta kliiniliste andmete puhul;

15. toetab ettepanekut luua kõiki EFSA juhitud uuringuid hõlmav register, mis muudaks keerulisemaks uuringutulemuste tendentsliku avaldamise ja olulise ohutuslase teabe varjamise. Komitee märgib, et selline ELi register on juba olemas kliiniliste uuringute jaoks⁽⁴⁾;

16. leiab seoses andmete konfidentsiaalsuse hindamisega, et ühtlustamine on oluline, ning ei pea seetõttu kõnealuse kohustuse ülekandmist liikmesriikidele parimaks lahenduseks. Andmete konfidentsiaalsuse üle peaks otsustama EFSA, tagades seeläbi ühtse lähenemisviisi kõnealuse tundliku küsimuse kohta esitatavate taotluste hindamisele;

ELi riskihindamise menetluse ja EFSA juhtimise kestlikkus

17. väljendab heameelt asjaolu üle, et üks kõnealuse seadusandliku ettepaneku eesmäärke on parandada EFSA juhtimist, tugevdada liikmesriikide teaduslikku koostööd kõnealuse asutusega ja suurendada nende osalemist ameti teadustöös;

18. tervitab EFSA eelarve märkimisväärset suurendamist, mis võimaldab tal täita oma uusi talle määratud ülesandeid, näiteks tellida sõltumatuid ohutusteste erandjuhtudel. Samas juhib komitee tähelepanu sellele, et peab olema tagatud EFSA piisav rahastamine, et ta suudab oma põhiülesandeid täita piiranguteta;

19. kiidab heaks EFSA juhatuse koosseisu ja EFSA välishindamise menetluse vastavusse viimise lähenemisviisiga, mis on sätestatud 2012. aasta institutsioonidevahelise ühisavalduse lisas liidu detsentraliseeritud ametite kohta;

20. märgib, et praegu koosneb EFSA juhatus 14st valitud liikmest, kelle arv kasvab praeguse ettepaneku kohaselt eeldatavasti 35ni. Iga liikmesriik peaks määrama oma esindaja ja tema asendaja, tagades seeläbi liikmesriikide suurema osalemise EFSA juhtimises. Komisjon nimetab kaks liiget ja Euroopa Parlamendil on üks esindaja ning neli liiget esindavad kodanikuühiskonna ja toidutarneahela huve;

21. märgib, et juhuks, kui ei suudeta leida piisavalt personali, eelkõige pidades silmas väiksemaid liikmesriike (iga liikmesriigi kohta tuleb nimetada kuni 12 riiklikku eksperti), nähakse ettepanekus ette võimalus määrata eksperte teistest liikmesriikidest EFSA eksperdirühmadesse, ent see kahjustaks taotletud tasakaalu koostöös kõikide liikmesriikide vahel;

⁽²⁾ Hautala jt vs EFSA (kohtuasi T-329/17), 24. mail 2017 esitatud hagi.

⁽³⁾ http://www.ema.europa.eu/docs/en_GB/document_library/Other/2014/10/WC500174796.pdf

⁽⁴⁾ European Clinical Trials Database (EudraCT) managed by the Euroopa kliiniliste uuringute andmebaas (EudraCT), mida haldab Euroopa Raviamet.

Parem riskiteavitus

22. tunneb heameelt asjaolu üle, et riskist teavitamise üldkavas nagu see on esitatud komisjoni ettepanekus, on arvesse võetud riskitaju, ning rõhutab sellega seoses, et väga oluline on suurendada üldsuse teadlikkust sellistest mõistetest nagu „ohu“ ja „risk“;
23. märgib, et hoolimata reguleeritud toodete hindamise ja lubade andmise ühtsetest põhimõtetest esineb liikmesriikide vahel seoses teatavate ainete reguleerimisega erinevusi, mis võivad tuleneda eri lähenemisviisidest ohu ja riski mõistetele ning asjaomase riski taseme sotsiaalsest vastuvõetavusest;
24. rõhutab üldist langust usalduses poliitikakujundajate vastu Euroopas ja märgib, et üldsuse usaldus on üldsuse riskitaju üks olulisemaid seletavaid muutujaid⁽⁵⁾. Kui inimesed usaldavad poliitikakujundajaid või seadusandjaid, siis tajuvad nad riski väiksemana kui siis, kui nad neid ei usalda;
25. toetab seetõttu ideed suurendada üldsuse ja sidusrühmade usaldust ELi toiduohutuse käsitusviisi läbipaistvuse ja kestlikkuse vastu, iseäranis seoses riskihindamisega, kinnitades samas, et riskidest teavitamise strateegia tõhususe tagamiseks on vaja kaasata avalikkust ja muid asjaomaseid sidusrühmi ennetavalt ja tulemuslikult, tagades, et eri kompromisse riskide ja kasu vahel mõistetakse ja aktsepteeritakse;
26. rõhutab, et riskidest teavitamise ELi strateegia peab olema kaasav ja tagama, et kõik valitsustasandid keskvalitsuse tasandist kohalike ja piirkondlike omavalitsuste tasandini ning teised asjaomased osalejad oleksid nõuetekohaselt kaasatud, et tagada ühtne riskidest teavitamise strateegia toidutarneahelaga seotud riskidega tegelemiseks;
27. juhib tähelepanu asjaolule, et ettepaneku analüüsi ja selle üle peetud senise arutelu alusel tuleb arvesse võtta eeldatavat halduskoormuse suurenemist, suuremaid nõudmisi riiklikele ekspertidele seoses nende kuulumisega EFSA juhatuse koosseisu ja nende tegevusega EFSA teaduskomisjonides, võimalikku poliitilise mõju avaldamist riiklike ekspertide nimetamisele ja seetõttu EFSA sõltumatusele ning märkimisväärset rahalist mõju kõigile liikmesriikidele EFSA eelarve olulise suurendamise tulemusel, samuti pidades silmas Brexiti oodatavaid eelarvetagajärgi.

Brüssel, 10. oktoober 2018

*Euroopa Regioonide Komitee
president*

Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽⁵⁾ Ragnar Löfstedti ja teiste teadlaste poolt riskist teavitamise ja riskijuhtimise vallas tehtud uuringutest.